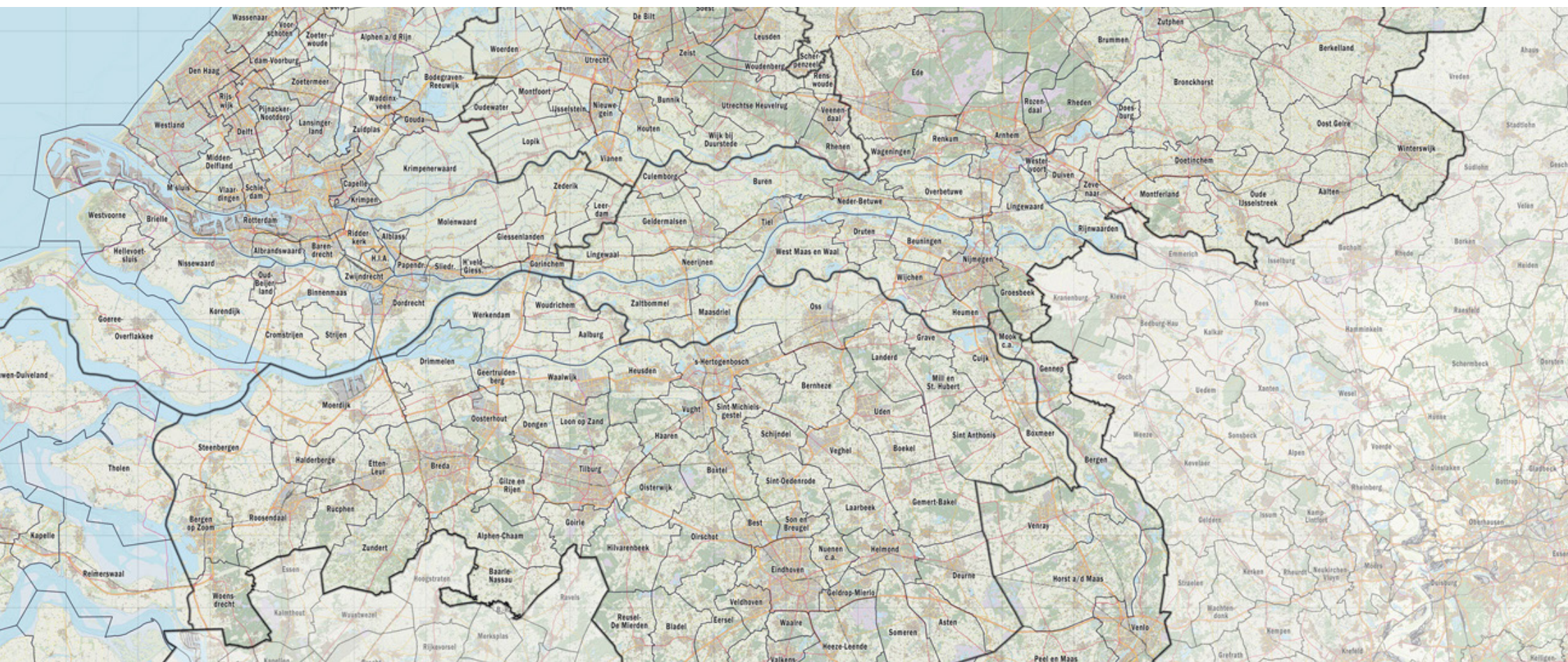

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 7 – Dierziekten en plantenziekten

Bevoegdheidenschema dierziekten en plantenziekten

versie 2018

dierziekten

maatregelen bij milieu-incidenten, zie het schema milieu

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. informatie</u>			1. de Wet dieren vervangt onder meer de regeling inzake dierziekten in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Stb. 2011, 345); inwerkingtreding gaat in fasen. De relevante artikelen uit de Wet dieren zijn echter nog niet in werking getreden. De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren geldt nog
1a. informatie aan overheid: melding dier dat ziekteverschijnsel of een ander bij ministeriële regeling aangewezen ziekteverschijnsel vertoont, of wanneer de houder weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een dier is besmet met een dierziekte of een zoönose als bedoeld in dierziekte of zoönose, of drager is van een ziekteverwekker		1a. art. 2.12 jo. 5.3 lid 3, 8.4 Wet dieren	
	1a.1. houder aan ambtenaar aangewezen krachtens art. 8.1 lid 1 Wet dieren (Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren)		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	1a.2. dierenarts aan ambtenaar (idem)		
	1a.3. eenieder die werkzaamheden verricht in een onderzoeksinstelling, aan ambtenaar (idem)		
1b. informatie nationale overheden onderling	1b. minister van LNV aan gemeente		
1c. informatie aan de Europese Commissie en andere lidstaten	1c. lidstaat		
<u>2. maatregelen</u>			<p>2. bij amvb kunnen ter wering en bestrijding van ziekten die door dieren op de mens kunnen worden overgebracht (zoönosen) en die alleen de gezondheid van de mens aantasten, de bepalingen van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren geheel of gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing worden verklaard (art. 103)</p> <p>bij samenloop van ontsmettings-maatregelen voor gebouwen en vervoermiddelen door zoönosen krachtens infectieziektenwetgeving en dierziektewetgeving, dient de bestrijding primair op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren plaats te vinden (Kamerstukken II 2007/08, 31 316, nr. 3, p. 21)</p> <p>over de taak- en bevoegdheidsverdeling tussen de minister van VWS en de minister van LNV inzake de aanpak van zoönosen, zie Kamerstukken I 2010/11, 28 286, E,</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			Kamerstukken I 2011/12, 28 286, F, Kamerstukken I 2011/12, 28 286, G voor het huidige beleid inzake dierziektebestrijding, zie Kamerstukken II 2010/11, 29 683, nr. 103
2a. eigen maatregelen (verplichtingen van houder)			
2a.1. ziek of verdacht dier verlaat niet zijn verblijfplaats tenzij toestemming of bevel van minister van LNV	2a.1 en 2. houder	2a.1-2. art. 29 en 101a Gezondheids- en welzijnswet voor dieren; zie ook art. 6 Besluit bescherming tegen bepaalde zoönosen en bestrijding van besmettelijke dierziekten	
2a.2. preventieve maatregelen inzake besmetting of verspreiding			
2b. maatregelen nationale overheid			
2b.1. weren van besmettelijke dierziekten: verbieden invoer, reiniging/ontsmetting vervoermiddelen, reiniging/ontsmetting of vernietiging verpakkingsmateriaal, weer buiten Nederland brengen of doden en vernietigen, producten weer buiten Nederland brengen of behandelen zodat zij geen	2b.1. minister van LNV, voor enkele onderwerpen in overeenstemming met minister van VWS; mandaat is verleend aan de inspecteur-generaal van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	2b.1. richtlijnen en verordeningen genoemd in Kamerstukken II 2007/08, 31 389, nr. 3, p. 6; art. 10-14 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren; Besluit mandaat, volmacht en machtiging LNV 2012	2b.1 dertig Europese verordeningen en richtlijnen op het gebied van diergezondheid (voorkoming en bestrijding van dierziekten) zijn samengevoegd in Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid („diergezondheidswetgeving”). De verordening zal in april 2021 geheel van toepassing zijn Uitgezonderd van opname in deze verordening

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
gevaar meer opleveren of vernietigen			zijn enkele verordeningen en richtlijnen mbt zoönosen. Deze verordening behelst ook niet dierenwelzijn.
<p>2b.2. Weren en bestrijding besmettelijke dierziekten: verboden, verplichtingen en maatregelen voor:</p> <p>a) dieren b) producten en voorwerpen c) gebouwen, ruimten, terreinen en gebieden</p>	2b.2. idem	<p>2b.2. richtlijnen en verordeningen genoemd in Kamerstukken II 2007/08, 31 389, nr. 3, p. 6</p> <p>a) art. 5.4 Wet dieren b) art. 5.5 Wet dieren c) art. 5.6 Wet dieren</p>	<p>2b.2. voor dieren geldt (art. 5.4 Wd):</p> <p>a) een verplichting tot het afzonderen, het opstallen, het ophokken, het afschermen, het op een aangewezen plaats houden, het vastleggen of het opsluiten b) een verplichting tot het behandelen of het vaccineren c) een verbod op het vervoeren, het verplaatsen of het in de handel brengen d) een verbod op het bijeenbrengen e) een verbod op het in of buiten Nederland brengen f) een verbod op het winnen van sperma, eicellen en embryo's, het insemineren of het laten bevruchten van dieren en het transplanteren van embryo's en eicellen g) een verplichting tot het merken h) een verbod of een verplichting tot het doden van dieren i) een verplichting tot het onschadelijk laten maken van gestorven of gedode dieren j) een verplichting tot het laten doen van onderzoek of een verplichting tot het dulden van onderzoek naar de aanwezigheid van ziekteverwekkers of ziekteverschijnselen of naar besmetting met een dierziekte of zoönose, en k) een verplichting tot het bijhouden van gegevens</p> <p>handelingen van de overheid zelf kunnen zijn:</p> <p>a) het afzonderen, het opstallen, het ophokken,</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			<p>het afschermen, het op een aangewezen plaats houden, het vastleggen of het opsluiten</p> <p>b) het behandelen of vaccineren</p> <p>c) het merken</p> <p>d) het doden</p> <p>e) het onschadelijk maken van gestorven of gedode dieren, en</p> <p>f) het doen van onderzoek naar de aanwezigheid van ziekteverwekkers of ziekteverschijnselen of naar besmetting met een dierziekte of zoönose</p> <p>voor producten en voorwerpen (art.5.5 Wd):</p> <p>a) een verplichting tot het merken</p> <p>b) een verplichting tot het afzonderen, het op een plaats houden of het opslaan</p> <p>c) een verplichting tot het behandelen of het onschadelijk maken</p> <p>d) een verplichting tot het vernietigen</p> <p>e) een verplichting tot het verwerken</p> <p>f) een verbod of een verplichting tot het verplaatsen of vervoeren</p> <p>g) een verbod op het in of buiten Nederland brengen</p> <p>h) een verbod op in het in contact brengen met of het in de nabijheid brengen van dieren</p> <p>i) een verplichting tot het reinigen en ontsmetten, en</p> <p>j) een verplichting tot het laten doen van onderzoek of een verplichting tot het dulden van onderzoek naar de aanwezigheid van ziekteverwekkers of ziekteverschijnselen of naar besmetting met een dierziekte of zoönose</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			handelingen van de overheid zelf kunnen zijn: a) het merken b) het afzonderen, het op een plaats houden of het opslaan c) het behandelen of het onschadelijk maken d) het vernietigen e) het verwerken f) het verplaatsen of het vervoeren g) het reinigen en ontsmetten, en h) het doen van onderzoek naar de aanwezigheid van ziekteverwekkers of ziekteverschijnselen of naar besmetting met een dierziekte of zoönose
2b.2. bestrijding van besmettelijke dierziekten door: - vervoersverbod (<i>standstill</i>) - instelling beschermings- en toezichtsgebieden - regels ter voorkoming van overbrenging van een besmettelijke dierziekte, zoals inzake het opsluiten van dieren, behandelen / onschadelijk maken producten van dierlijke oorsprong, diervoeder en vervoermiddelen, het betreden van bedrijven, fokken en export - schorsing van markten, sluiting van diergaarden of vergelijkbare inrichtingen of	2b.2. - idem - idem - idem - idem	2b.2. richtlijnen en verordeningen genoemd in Kamerstukken II 2007/08, 31 389, nr. 3, p. 6 - art. 30 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren - betreffende Europese richtlijn - art. 17 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren - art. 18 idem	2b.2. bij amvb of ministeriële regeling worden soorten of categorieën van dieren aangewezen voor toepassing van art. 15-32 Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (art. 15 lid 1 onder e): Besluit aanwijzing diersoorten besmettelijke dierziekten en Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's. Bij amvb wordt tevens bepaald wanneer dieren als verdachte dieren moeten worden aangemerkt (art. 15 lid 4): Besluit verdachte dieren. Op grond van art. 31b kunnen andere dieren worden aangewezen - de burgemeester van de betrokken gemeente verleent zijn medewerking bij het plaatsen en weer verwijderen van waarschuwborden en kentekenen (art. 23 lid 2)

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
deze verbieden indien niet wordt voldaan aan te stellen regels			
- maatregelen tot bestrijding besmettelijke dierziekte, zoals afzonderen dieren, opstallen, plaatsen	- idem	- art. 21, 22 idem	
waarschuwborden, doden van zieke en verdachte dieren, reinigen en ontsmetten van gebouwen, behandelen van dieren of producten			
- toepassing van een aantal van deze maatregelen op dieren die niet lijden aan een besmettelijke dierziekte, of niet van besmetting met een dergelijke dierziekte worden verdacht, maar die zodanige ziekteverschijnselen vertonen dat die dieren of de van die dieren afkomstige producten een gevaar voor de diergezondheid of volksgezondheid kunnen opleveren	- idem	- art. 31b lid 1 idem	
- maatregelen t.a.v. dieren die niet worden gehouden	- bij of krachtens amvb	- art. 102 idem, Besluit niet gehouden dieren	
2c. maatregelen EU: maatregelen door de EU zelf of wijzigen/intrekken nationale maatregelen	2c. Europese Commissie en Raad	2c. richtlijnen en verordeningen genoemd in Kamerstukken II 2007/08, 31 389, nr. 3, p. 6	2c. voorbeelden zijn beperking en verbieden invoer, noodvaccinatie

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<p>3. maatregelen voor diervoeders, zie schema drinkwater, levensmiddelen, diervoeders, biologische agentia</p>			
<p>4. visserij regelen ter voorkoming of ter bestrijding van visziekten: voor uitoefenen van de visserij en verdere activiteiten in de keten</p>	4. minister van LNV	4. art. 2b Visserijwet 1963 en richtlijnen en verordeningen genoemd in Kamerstukken II 2007/08, 31 389, nr. 3, p. 6	
<p>5. aanwijzing en optreden rijksheren, vertegenwoordiging van de minister in het regionaal beleidsteam, uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister</p>		5. art. 16 Prijzenwet jo. Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving	5. rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase de aanwijzing heeft voor dierziekten niet plaatsgevonden
	5a. aanwijzing: aanwijzing op het terrein van landbouw heeft alleen plaatsgevonden voor voedselvoorziening, niet voor dierziekten; in de praktijk fungeert een regioambassadeur van een vestiging van directie Regio en Ruimtelijke Economie als rijksheren		
	5b. optreden: krachtens algemeen mandaat of mandaat voor een bepaald geval door minister van LNV		

plantenziekten

maatregelen bij milieu-incidenten, zie het schema milieu

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			plantenziekten hebben in beginsel geen relatie met de volksgezondheid, maar kunnen economisch zeer schadelijk zijn per 1 januari 2012 is de <u>Plantenziektenkundige Dienst (PD)</u> tezamen met de <u>Algemene Inspectiedienst (AID)</u> gefuseerd met de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA)
1. informatie: noodsituatie op het gebied van gewasbescherming	1. minister van LNV aan andere lidstaten en aan Europese Commissie	1. art. 16 richtlijn nr. 2000/29/EG, Pb. 2000, L 169/1, art. 53 Verordening gewasbeschermingsmiddelen, nr. 1107/2009, Pb. 2009 L 309/1	
2. eigen maatregelen	2. eigenaar of houder van een partij	2. Besluit bestrijding schadelijke organismen	
3. nationale maatregelen voor in- en uitvoer			
	3a. minister van LNV bij regeling	3. art. 2 Plantenziektenwet – art. 16 richtlijn nr. 2000/29/EG, Pb. 2000, L 169/1	
	3b. hoofdinspecteur Voedsel- en Warenautoriteit (voorheen directeur van de Plantenziektenkundige Dienst)		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>4. nationale maatregelen ter voorkoming van het optreden en verbreiding van schadelijke organismen en ter bestrijding daarvan</u>	4. minister van LNV bij of krachtens amvb	4. art. 3 Plantenziektenwet, Besluit bestrijding schadelijke organismen, bijvoorbeeld Regeling bestrijding maiswortelkever, boktor en kastanjegalwesp; art. 16 richtlijn nr. 2000/29/EG, Pb. 2000, L 169/1	4. zie bijvoorbeeld over de bestrijding van boktor: Kamerstukken II 2009/10, 27 858, nr. 85
<u>5. maatregelen EU</u> (maatregelen door de EU zelf of wijzigen/intrekken nationale maatregelen)	5. Commissie en Raad	5. art. 16 lid 3 richtlijn nr. 2000/29/EG, Pb. 2000, L 169/1	5. bijvoorbeeld: Beschikking van de Commissie van 7 november 2008 tot vaststelling van noodmaatregelen om het binnenbrengen en de verspreiding in de gemeenschap van <i>Anoplophora chinensis</i> (Forster) te voorkomen, 2008/840/EG, Pb. 2008, L 300/36, vervangen door 2012/138/EU, Pb. 2012, L 64/38
<u>6. toepassing gewasbeschermingsmiddelen:</u> vrijstelling verlenen met het oog op gebruik van een verboden gewasbeschermingsmiddel, bedoeld in art. 19, 20 en 22 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vanwege een op geen enkele andere redelijke manier te beheersen gevaar	6. minister van LNV in overeenstemming met minister van IenW	6. art. 38 jo. art. 1 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden jo. art. 53 Verordening gewasbeschermingsmiddelen, nr. 1107/2009, Pb. 2009, L 309/1	6. art. 38 en 65 Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn de opvolger van art. 16a Bestrijdingsmiddelenwet, verder gewijzigd bij Stb. 2011, 235 zie bijvoorbeeld de Tijdelijke vrijstelling ontsmetting voorjaarsplantgoed bloembollenteelt van 18 januari 2012, Stcrt. 2012, 1101 vergelijk schema geneeskundige hulpverlening en infectieziektenbestrijding, onder infectieziektenbestrijding, 4c, en schema drinkwater, levensmiddelen, diervoeders en biologische agentia, onder voedselveiligheid: levensmiddelen, 3g

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
7. aanwijzing en optreden rijksheren , vertegenwoordiging minister in regionaal beleidsteam, uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister		7. art. 16 Prijzenwet jo. Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving	7. rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase. De aanwijzing heeft voor plantenziekten niet plaatsgevonden
	7a. aanwijzing: aanwijzing op het terrein van landbouw heeft alleen plaatsgevonden voor voedselvoorziening, niet voor plantenziekten; in de praktijk fungeert een regioambassadeur als rijkshere, namens de directeur van een vestiging van directie Regio en Ruimtelijke Economie		
	7b. optreden: krachtens algemeen mandaat of mandaat voor een bepaald geval door minister van LNV		

BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)

Voor de BES-eilanden geldt specifieke wetgeving. Ter vergelijking zij hier vermeld:

- Wet voorschriften bestrijdingsmiddelen BES
- Visserijwet BES.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

